

ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രം വികാസപരിണാമങ്ങൾ

മുഹമ്മദ്, ഹദീസ്, ഫിഖ്ഹ് എന്നിവയിലൂടെ വികസിച്ചുവന്ന ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയ പ്രയോഗങ്ങൾക്കുറപ്പിച്ചു ഒരു പഠനം.

ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയ ചിന്തയുടെ വികാസ പരിണാമങ്ങളെ കുറിച്ച് നിരീക്ഷണങ്ങൾ ഏറെ സങ്കീർണ്ണമാണ്. അവ സമഗ്രമായി പ്രത്യേക കൃതികളിലായി ക്രോഡീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നതാണ് കാരണം. ഇസ്ലാമിന്റെ വ്യത്യസ്ത വൈജ്ഞാനിക മേഖലകളിലായി വിരചിതമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അടക്കം ചിട്ടയുമില്ലാതെ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട കിടക്കുകയാണവ. തഫ്സീർ, ഹദീസ് വ്യാഖ്യാനം, അഖ്ബാർ, ഫിഖ്ഹ് തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിൽ അവ പരക്കെ ചർച്ച ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇവയെല്ലാം ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയ ചിന്തയുടെ വിശാലമായ മേഖലകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നു.

ആധുനിക പാശ്ചാത്യ ചിന്ത മതത്തിനും രാഷ്ട്രീയത്തിനുമിടയിൽ പരിപൂർണ്ണമായ വിഭജനം കൽപിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി ഇസ്ലാം രാഷ്ട്രീയത്തെ മതത്തിന്റെ ഭാഗമായി കാണുന്നു. രാഷ്ട്രീയത്തിനും സദാചാരത്തിനുമിടയിൽ ബലിഷ്ഠമായ ബന്ധം സമാപിക്കുന്നു.

രാഷ്ട്രീയത്തെ ഇസ്ലാം മൂന്ന് കോണുകളിലൂടെയാണ് വീക്ഷിക്കുന്നത്.

- 1) ആദർശം
- 2) നിയമം, കർമ്മശാസ്ത്രം
- 3) സദാചാരം

അതുകൊണ്ടുതന്നെ രാഷ്ട്രീയത്തെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ആദർശപരവും കർമ്മശാസ്ത്രപരവും സദാചാരപരവുമായ അധ്യാപനങ്ങളിൽ ഇഴുകി ചേർന്നതായി നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയും. ചരിത്രപഠനങ്ങളിൽ നിന്ന് രാഷ്ട്രീയ

യത്തിന്റെ പ്രായോഗിക രൂപങ്ങൾ കണ്ടെടുക്കാനും കഴിയും.

ഏതൊരു സമൂഹത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാന ആദർശവിശ്വാസങ്ങളുമായി അവരുടെ രാഷ്ട്രീയ വീക്ഷണങ്ങൾക്ക് ബന്ധമുണ്ടായിരിക്കും. പ്രസ്തുത തത്വങ്ങളാണ് പ്രാപഞ്ചിക പ്രതിഭാസങ്ങളെയും അതിൽ മനുഷ്യന്റെ സ്ഥാനത്തെയും കുറിച്ച് ആ സമൂഹത്തിന്റെ നിലപാടുകൾ വിശദീകരിക്കുന്നത്. പാശ്ചാത്യ ലോകത്തെ രാഷ്ട്രീയ ചിന്തയുടെ സ്രോതസ്സ് മുതലാളിത്തത്തിലധിഷ്ഠിതമായ തത്വശാസ്ത്രമാണ്. അവിടെ രാഷ്ട്രീയവും തത്വശാസ്ത്രവും അഗാധമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് പോലെ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയവും അതിന്റെ ആദർശ മൂല്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

രാഷ്ട്രീയവും നേതൃത്വവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ ഇസ്ലാമിലെ അവാന്തര വിഭാഗങ്ങൾക്കിടയിൽ ഹിജ്റ ഒന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ മധ്യം മുതൽ സംവാദങ്ങൾ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ, അഖ്ബാർ, ഇൽമുൽ കലാം, തത്വചിന്താ പണ്ഡിതന്മാരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ രാഷ്ട്രീയം ചർച്ചാ വിധേയമായിട്ടുണ്ട്. കർമ്മശാസ്ത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും രാഷ്ട്രീയം ചർച്ചാ വിഷയമായിട്ടുണ്ട്. ഇത് രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയ പ്രാധാന്യം എടുത്തു കാണിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയവും കർമ്മശാസ്ത്രവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം തന്നെയാണ് ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയവും നിയമവും തമ്മിലുള്ളത്. ആധുനിക രാഷ്ട്രീയത്തിലെ പരമോന്നത നിയമമായ ഭരണഘടന അതാത് രാജ്യങ്ങളിലെ രാഷ്ട്രീയ ചിന്തയെയും തത്വങ്ങളെയും കുറിച്ച് വിവരിക്കുന്നു.

ഇത് തന്നെയാണ് ഇസ്ലാമിക കർമ്മശാസ്ത്ര കൃതികളുടെയും കാര്യം. ഭരണം നിലനിൽക്കുന്ന അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങൾ, ഭരണാധികാരികളുടെ യോഗ്യതകളുടെയും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുടെയും നിർണ്ണയം, രാഷ്ട്ര വികാസത്തിനനുസൃതമായി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന നൂതന പ്രശ്നങ്ങളുടെ പരിഹാരം എന്നിവയായിരുന്നു കർമ്മശാസ്ത്ര കാരന്മാരുടെ ചർച്ചാവിഷയം.

അതുപോലെ, ഇസ്ലാമിലെ സദാചാര നിയമങ്ങളുമായും രാഷ്ട്രീയം അഗാധമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായി കാണാം. അത് ഭരണകർത്താക്കൾക്കും ഭരണകാര്യങ്ങൾക്കും ധാരാളം ധാർമിക മൂല്യങ്ങളും പെരുമാറ്റ ചട്ടങ്ങളും നിർണ്ണയിച്ച് നൽകി. അങ്ങനെയാണ് ഇസ്ലാമിൽ രാഷ്ട്രീയം സദാചാരബദ്ധമാകണമെന്ന് വന്നത്. ഇതനുസരിച്ച് രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സത്യസന്ധതയിലും നീതിയിലുമധിഷ്ഠിതമായിരിക്കും.

ചരിത്രപഠനങ്ങളുമായും രാഷ്ട്രീയത്തിന് ബന്ധമുണ്ട്. പ്രഥമ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിന്റെ രൂപവൽക്കരണം, ഉടമ്പടികൾ, നിയമനിർദ്ദേശങ്ങൾ, കത്തിടപാടുകൾ, തുടങ്ങിയവയെല്ലാം അതീവ സൂക്ഷ്മതയോടെ ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ട് കിടക്കുന്നു. തുടർന്ന് എല്ലാ സമൂഹങ്ങളിലും നിലനിന്നിരുന്ന രാഷ്ട്രീയ ചലനങ്ങൾ, ആഭ്യന്തരവും വൈദേശികവുമായ ഇടപെടലുകൾ, ഭരണകർത്താക്കളുടെയും അവരുടെ എതിരാളികളുടെയും നയസമീപനങ്ങൾ, യുദ്ധത്തിന്റെയും സന്ധിയുടെയും സന്ദർഭങ്ങൾ എല്ലാം കൃത്യമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. ചുരുക്കത്തിൽ, ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയ അധ്യാപനങ്ങളുടെ മുഖ്യ സ്രോതസ്സാണ് ചരിത്രം. ഈ ചരിത്ര വസ്തുതകളിൽ നിന്നാണ് ആധുനിക യുഗത്തിലും രാഷ്ട്രീയ മൂല്യങ്ങളും സംഘടനാ ചട്ടങ്ങളും ആവിഷ്കൃതമാവുന്നത്.

ഇതുമായും കാലഘട്ടങ്ങൾ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയത്തിന് അടിത്തറയിട്ട കാലമാണ്. ശേഷം വന്ന ഉമവീ-അബ്ബാസീ ഭരണകാലം രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ ക്രോഡീകരണത്തിന്റെയും അതിലെ ഇജ്തിഹാദിന്റെയും ഘട്ടമാണ്. അതിനു ശേഷം വന്ന കാലഘട്ടങ്ങൾ അനുകരണത്തിന്റെയും പരിപൂർണ്ണതയുടെയും കാലമായിരുന്നു. എന്നാൽ ആധുനിക കാലഘട്ടം നവോത്ഥാനത്തിന്റെയും പരിഷ്കരണത്തിന്റെയും കാലമാണ്. പ്രസ്തുത കാലഗതിക്കനുസൃതമായാണ് രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വികാസത്തെ കുറിച്ച പഠനം സാധ്യമാകുന്നത്.

ഈ രീതിയിൽ എല്ലാ കാലഘട്ടത്തിൽ നിന്നും സമ്പൂർണ്ണമായ രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുൻകാലങ്ങളിലെ രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനങ്ങൾക്ക് പിൻക്കാലത്ത് ധാരാളം പരിഷ്കരണങ്ങളുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. രാ

പാശ്ചാത്യ ലോകത്തെ രാഷ്ട്രീയ ചിന്തയുടെ സ്രോതസ്സ് മുതലാളിത്തത്തിലധിഷ്ഠിതമായ തത്വശാസ്ത്രമാണ്. അവിടെ രാഷ്ട്രീയവും തത്വശാസ്ത്രവും അഗാധമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് പോലെ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയവും അതിന്റെ ആദർശ മൂല്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയവിജ്ഞാനത്തിന്റെ വികാസം

രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വികാസം രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രവുമായി അഭേദ്യം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനം വികസിച്ചുവന്ന ഘട്ടങ്ങളെ പ്രത്യേക രാഷ്ട്രീയ ചരിത്ര ഘട്ടങ്ങളായി വിഭജിക്കാവുന്നതാണ്.

- 1) പ്രവാചക കാലം
- 2) ഖുലഫാഹുർറാശിദുകളുടെ കാലം
- 3) ഉമവീ കാലം
- 4) അബ്ബാസീ കാലം
- 5) പിൻക്കാലഘട്ടങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ച് ഉസ്മാനീ കാലഘട്ടവും ആധുനിക കാലഘട്ടവും.

ഇതിൽ പ്രവാചകന്റെയും ഖുലഫാഹുർറാശിദുകളുടെയും

രാഷ്ട്രീയ വിജ്ഞാനങ്ങൾ സ്വതന്ത്രമായി ക്രോഡീകരിക്കപ്പെട്ടില്ലെങ്കിലും വ്യത്യസ്ത മേഖലകളിൽ എഴുതപ്പെട്ട ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ അത് പരാമർശിക്കപ്പെടുകയാണുണ്ടായത്. ഈ പഠനത്തിൽ രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രത്തിന്റെ വികാസം മാത്രമേ ചർച്ചചെയ്യുന്നുള്ളൂ.

ഖുർആനിക രാഷ്ട്രീയ അടിത്തറകൾ

രാഷ്ട്രീയം നിലകൊള്ളുന്ന അഥവാ നിലകൊള്ളേണ്ട അടിസ്ഥാനങ്ങളും തത്വങ്ങളും മാത്രമേ ഖുർആനിലുള്ളൂ. ഇതിലെ പലസൂക്തങ്ങളുടെയും വിശദീകരണവും പ്രയോഗവും ഹിജ്റക്ക് ശേഷം മദീനയിൽ ഒരു രാജ്യം സ്ഥാപിതമായതിന്റെ ശേഷമാണ് നടന്നിട്ടുള്ളത്. എന്നുവെച്ച് മക്കാകാലഘട്ടം രാഷ്ട്രീയ സൂചനകളിൽ നിന്ന് മുക്തമായിരുന്നു എന്ന് അർത്ഥമില്ല.

അല്ലാഹുവിന്റെ ദൈവികത, ഗുണവിശേഷങ്ങൾ, സവിശേഷതകൾ മുതലായവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഖുർആനിൽ അവതരിച്ച മുഴുവൻ സൂക്തങ്ങളും ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രീയ ദർശനത്തിന്റെ അടിത്തറകൾ കൂടി ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയാണ്. രാഷ്ട്രീയ ദർശനത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മവും വിശദവുമായ വശങ്ങൾ ഖുർആനിൽ കാണാൻ കഴിയില്ല. അത് പ്രവാചക വചനങ്ങളിലാണ് കാണുക. ഖുർആനിൽ പരാമർശിച്ച രാഷ്ട്രീയ അടിസ്ഥാനങ്ങളിൽ ചിലത് താഴെ വിശദീകരിക്കാം:

1) ഹാകിമിയ്യത്തിനെ (നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ പരമാധികാരം) ഖുർആൻ ഉല്പാദിച്ചത് (അല്ലാഹുവിന്റെ ദിവ്യത്വവുമായി)മായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഈ അർത്ഥത്തിലുള്ള സൂക്തങ്ങൾ ഖുർആനിൽ ധാരാളം കാണാൻ കഴിയും.

‘താങ്കൾക്ക് അവതരിക്കപ്പെട്ടതിലും താങ്കൾക്ക് മുമ്പുള്ളവർക്കവതരിക്കപ്പെട്ടതിലും വിശ്വസിച്ചു എന്ന് വാദിക്കുന്നവരിലേക്ക് താങ്കൾ നോക്കുന്നില്ലേ. താഗൂത്തിലേക്ക് (ദൈവേതര ശക്തി) വിധിതേടിപ്പോവാനാണവർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. എന്നാൽ അതിനെ നിഷേധിക്കാനാണവർ കൽപിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. പിശാച് അവരെ വിദൂരമായി പിഴുപ്പിക്കാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്’ (അന്നിസാഅ്:60).

മദീനാ രാഷ്ട്രം നിലവിൽവന്ന ആദ്യവർഷങ്ങളിൽ അവതരിച്ച സൂക്തങ്ങളിലൊന്നാണിത്. മുസ്ലിംകളും ജൂതരും ബഹുദൈവവിശ്വാസികളും അടങ്ങിയതാണ് അന്നത്തെ മദീനയിലെ സമൂഹം. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ പരമാധികാരം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാണെന്ന് അടിവരയിടുകയാണ് പ്രസ്തുത സൂക്തം. ഇതിന്റെ പശ്ചാത്തലം ഇങ്ങനെ: ഒരു മുസ്ലിമും ഒരു ജൂതനും തമ്മിലുണ്ടായ തർക്കത്തിന് വിധി തീർപ്പ് തേടി അവർ ബഹുദൈവവിശ്വാസിയായ ജ്യോത്സ്യനെ സമീപിച്ചു. ഈ ജ്യോത്സ്യൻ ജാഹിലിയ്യാ കാലത്തെ ന്യായാധിപനായിരുന്നു. (1)

‘ആരെങ്കിലും അല്ലാഹു അവതരിപ്പിച്ചതനുസരിച്ച് വിധി കൽപ്പിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവർ തന്നെയാകുന്നു നിഷേധികൾ... അവർ തന്നെയാകുന്നു അക്രമികൾ... അവർ തന്നെയാകുന്നു തെമ്മാടികൾ’ (മാഇദ:45,45,47)

‘ജാഹിലിയ്യം വിധിയാണോ അവർ തേടുന്നത്. ദുഃഖവിശ്വാസികളായ സമൂഹത്തിന് അല്ലാഹുവേക്കാൾ ഏറ്റവും നല്ല വിധി കൽപിക്കുന്ന ആരുണ്ട്?’ (മാഇദ:50).

ഈ സൂക്തങ്ങൾ യഹൂദികളിലെ വ്യഭിചാരികളുടെ എറിഞ്ഞ് കൊല്ലൽ ശിക്ഷയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അവതരിച്ചതാണ്. (2)

ഇത് ഹിജ്റ അഞ്ചാംവർഷം യഹൂദികളെ അവസാനമായി നാട് കടത്തിയതിന്റെ മുമ്പ് അവതരിച്ചതാണ്. (3)

‘വേദഗ്രന്ഥം നൽകപ്പെട്ടവരേ, നിങ്ങൾക്കും ഞങ്ങൾക്കുമിടയിൽ സമമായ ഒരു വചനത്തിലേക്ക് നിങ്ങൾ

വരിക എന്ന് നിങ്ങൾ പറയുക. അല്ലാഹുവിനെ അല്ലാതെ നാം ഇബാദത്ത് ചെയ്യരുത്. അവനിൽ ഒന്നിനേയും നാം പങ്കാളികളെ കൽപിക്കരുത്. അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ നമ്മിൽ നിന്ന് ചിലർ ചിലരെ റബ്ബുകളായി സ്വീകരിക്കുകയുമരുത്. ഇനി അവർ പിൻതിരിയുകയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ പറയുക. ഞങ്ങൾ മുസ്ലിംകളാണെന്നതിന് നിങ്ങൾ സാക്ഷികളാവുക’ (ആലുഇറാൻ:64).

അല്ലാഹുവിനെ കൂടാതെ പണ്ഡിതന്മാരും പുരോഹിതന്മാരും അവകാശപ്പെടുന്ന നിയമനിർമ്മാണത്തിന്റെ പരമാധികാരത്തെ നിഷേധിക്കുന്ന സൂക്തമാണിത്. റോമിലെ രാജാവായ ഹിർഖലിനെ ഇസ്ലാമിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവാചകനെഴുതിയ കത്തിൽ ഈ ആശയം ഉൾപെടുത്തിയിരുന്നു. ഇതവതരിച്ചത് മക്കാവിജയത്തിന്റെ മുമ്പായിരുന്നു. (4)

2) നിയമനിർമ്മാണത്തിൽ പ്രവാചകന്റെ സ്ഥാനം വിശദീകരിക്കാൻ മുമ്പ് സൂക്തങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുക്കാം. ഇതെല്ലാം മദീനയിലെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ അവതരിച്ചതാണ്.

‘പ്രവാചകൻ നിങ്ങൾക്ക് എത്തിച്ച തന്നത് നിങ്ങൾ മുറുകെ പിടിക്കുകയും നിങ്ങളോട് വിരോധിച്ചത് വെടിയു കയും ചെയ്യുക. അല്ലാഹുവിനെ നിങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുക. നിശ്ചയം അല്ലാഹു കഠിനമായി ശിക്ഷിക്കുന്നവനാണ്’ (അൽ ഹശർ:7) ഈ സൂക്തം ഹിജ്റ നാലാം വർഷം ബന്നദീർ യുദ്ധത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ അവതരിച്ചതാണ്. (5)

‘തനിക്ക് സന്മാർഗം വ്യക്തമായിക്കഴിഞ്ഞശേഷവും ആരെങ്കിലും ദൈവദൂതനുമായി എതിർത്തു നിൽക്കുകയും, സത്യവിശ്വാസികളുടേതല്ലാത്ത മാർഗം പിന്തുടരുകയും ചെയ്യുന്നപക്ഷം അവൻ തിരിഞ്ഞ വഴിക്ക് തന്നെ നാം അവനെ തിരിച്ചുവിടുന്നതും, നരകത്തിലിട്ട് നാം അവനെ കരിക്കുന്നതുമാണ്. അതത്ര മോശമായ പര്യവസാനം!’ (അന്നിസാഅ്:115)

മദീനാ കാലഘട്ടത്തിലെ ആദ്യവർഷങ്ങളിൽ നടന്ന പടയങ്കി മോഷണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉപജാപങ്ങളാണ് ഇതിന്റെ അവതരണ കാരണം. (6)

‘അല്ലാഹുവിന്റെ അനുമതി പ്രകാരം അനുസരിക്കപ്പെടാനല്ലാതെ ഒരു പ്രവാചകനെയും നാം നിയോഗിച്ചിട്ടില്ല... അല്ലാഹുവിൽ സത്യം! അവർക്കിടയിലുള്ള പ്രശ്നത്തിൽ നിങ്ങളെ അവർ വിധികർത്താവാക്കുന്നത് വരെ അവർ വിശ്വസികളാവുകയില്ല. പിന്നെ നിങ്ങൾ വിധിച്ചതിൽ അവരുടെ മനസിൽ യാതൊരു പ്രയാസവും ഉണ്ടാവാൻ പാടില്ല. അതിൽ അവർ സമാധാനപ്പെടുകയും വേണം’ (അന്നിസാഅ്:64,65).

3) ഖിലാഫത്ത് എന്ന തത്വം

ഖുർആനിൽ രണ്ട് സ്ഥലങ്ങളിൽ ‘ഖലീഫ്’ (പ്രതിനിധി) എന്ന് പ്രയോഗിച്ചതായി കാണാം. (1) ‘ഏ, ദാവൂദ്. ഭൂമിയിൽ നിങ്ങളെ നാം പ്രതിനിധിയായി നിശ്ച

യിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ സത്യം കൊണ്ട് വിധി കൽപിക്കുക. ഇഹരകൾ പിൻപറ്റരുത്. അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്ന് അത് നിങ്ങളെ വ്യതിചലിപ്പിച്ച് കളയും' (സാദ്:26) ഇത് മക്കാ കാലഘട്ടത്തിൽ അവതരിച്ചതാണ്.

(2) 'മലക്കുകളോട് താങ്കളുടെ നാഥൻ പറഞ്ഞ സന്ദർഭം സ്മരണീയമാണ്. ഭൂമിയിൽ ഞാനൊരു പ്രതിനിധിയെ നിശ്ചയിക്കാൻ പോകുന്നു. (അൽ ബഖറ:30). ഇത് മദീനാ കാലഘട്ടത്തിൽ അവതരിച്ചതാണ്. സുറ ബഖറയുടെ അവതരണം മദീന ജീവിതത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിലാണ്.(7)

4) രാഷ്ട്രത്തിനുള്ള അനുസരണം

'ഏ, വിശ്വാസികളേ. അല്ലാഹുവിനും അവന്റെ പ്രവാചകനെയും നിങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കൈകാര്യകർത്താക്കളെയും നിങ്ങൾ അനുസരിക്കുക. വല്ല കാര്യത്തിലും നിങ്ങൾ തർക്കത്തിലായാൽ അതിനെ അല്ലാഹുവിലേക്കും പ്രവാചകനിലേക്കും മടക്കുക. അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യദിനത്തിലും നിങ്ങൾ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ' (അന്നിസാഅ്:59) ഒരു സേനാ നായകന് രാഷ്ട്രത്തോടുള്ള അനുസരണയുടെ പരിധി വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് അവതരിച്ചതാണ് ഈ സൂക്തം.(8)

5) കൂടിയാലോചന (ശൂറാ)

രണ്ട് സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇതിനെക്കുറിച്ചുള്ള പരാമർശങ്ങൾ കാണാം.

1) 'അവരുടെ കാര്യങ്ങൾ അവർക്കിടയിൽ കൂടിയാലോചിക്കും. നാം അവർക്ക് നൽകിയതിൽ നിന്ന് അവർ ചിലവഴിക്കുകയും ചെയ്യും'. (ശൂറാ:38) ഇത് മക്കാ കാലഘട്ടത്തിൽ അവതരിച്ചതാണ്. ഒരു രാഷ്ട്രസംവിധാനത്തിലേക്കുയരാതെ വെറും സംഘടിത സമൂഹമായി മുസ്ലിംകൾ നിലകൊണ്ട കാലം. ഈ സമൂഹത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ഗുണവിശേഷമായി കൂടിയാലോചനയെ എടുത്ത് പറയുകയാണ് ഖുർആൻ'.

2) 'കാര്യങ്ങളിൽ അവരുമായി കൂടിയാലോചന നടത്തുക' (ആലൂഇറാൻ:159) എന്നാൽ ഈ സൂക്തം അവതരിച്ചത് കുറേ കാലങ്ങൾക്ക് ശേഷമാണ്. കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ, ഹിജ്റ 3-ാം വർഷം ശവ്വാലിൽ നടന്ന ഉഹൂദ് യുദ്ധത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ മദീനക്ക് പുറത്ത് വെച്ചോ, അതല്ല മദീനയിൽ തന്നെ വെച്ചോ, ശത്രുക്കളോട് യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ടത് എന്ന കാര്യത്തിൽ നബി(സ) സ്വഹാബികളുമായി കൂടിയാലോചന നടത്തി. അങ്ങനെ പുറത്ത് വെച്ച് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ തീരുമാനമായി. ശേഷം നബിയും അനുയായികളും യുദ്ധത്തിനായി പുറപ്പെട്ടു.(9) ഇത് കൂടിയാലോചനയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നു; ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഫലം പ്രതികൂലമാണെങ്കിൽ പോലും. ഉഹൂദ് യുദ്ധത്തിൽ കൂടിയാലോചന നടന്നിട്ടും പരാജയമായി രുന്നുവല്ലോ നേരിട്ടത്.

6) ഉടമ്പടി (ബൈഅത്ത്)

ബൈഅത്ത് എന്നത് ഭരണാധികാരിയും സമൂ

ഹവും തമ്മിലുള്ള കരാറാണ്. ഞങ്ങളെ ഭരിക്കാൻ താങ്കളെ ഞങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്നു എന്ന കരാർ.

'പ്രവാചകരേ, വിശ്വാസികളായ സ്ത്രീകൾ നിങ്ങളുടെ അടുക്കൽ ബൈഅത്ത് ചെയ്യാൻ വന്നാൽ, അല്ലാഹുവിനോട് ഒന്നിനേയും പങ്കുചേർക്കുകയില്ലെന്നും, കളവ് നടത്തുകയില്ലെന്നും, വ്യഭിചരിക്കുകയില്ലെന്നും, സന്താനങ്ങളെ കൊല്ലുകയില്ലെന്നും, സ്വന്തം കൈകാലുകൾക്കിടയിൽ നിർമ്മിച്ച കെട്ടുകഥകൾ കൊണ്ടു വരികയില്ലെന്നും, നല്ല കാര്യത്തിൽ നിങ്ങളെ ധിക്കരിക്കുകയില്ലെന്നും ബൈഅത്ത് ചെയ്താൽ അത് നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുകയും അവർക്ക് വേണ്ടി നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനോട് പൊറുക്കൽ തേടുകയും ചെയ്യുക. നിശ്ചയം അല്ലാഹു കാരണുവാന്നും പൊറുത്ത് കൊടുക്കുന്നവനുമാണ്. (മുംതഹിന: 12) ഹുദൈബിയ സന്ധിക്ക് ശേഷം മുഹാജിറുകളായ വിശ്വാസികൾ പ്രസ്തുത നബിസന്ധികൾ പൂർത്തീകരിക്കാമെന്ന് നബിയുമായി കരാർ ചെയ്തു. അങ്ങനെ ഈ കരാർ ബൈഅത്തുനിസാഅ് (സ്ത്രീകളുടെ കരാർ) എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടു.(10)

7) രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ദൗത്യങ്ങൾ

1) 'ഭൂമിയിൽ നാം അവർക്ക് അധികാരം നൽകിയാൽ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുകയും സകാത്ത് നൽകുകയും നല്ലത് കൽപിക്കുകയും ചീത്ത വിരോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരാണവർ. കാര്യങ്ങളുടെ പരിണതി അല്ലാഹുവിലേക്കാണ്' (ഹജ്ജ്:41). യുദ്ധത്തിന് അനുമതി നിൽക്കിക്കൊണ്ട് അവതീർണമായ ആദ്യ സൂക്തങ്ങളിലൊന്നാണിത്. 'അക്രമിക്കപ്പെട്ടു എന്ന കാരണം കൊണ്ട് യുദ്ധത്തിന് അനുമതി നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു' (ഹജ്ജ്:39) മദീനാ കാലഘട്ടത്തിന്റെ ആദ്യത്തിൽ അവതരിച്ചതാണിത്.(11)

'വ്യക്തമായ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളുമായി പ്രവാചകൻമാരെ നാം നിയോഗിച്ചു. അവരോടൊപ്പം വേദവും ജനങ്ങൾക്ക് നീതികൊണ്ട് വിധിക്കാൻ വേണ്ടി ത്രാസും നാം ഇറക്കി. ഇരുമ്പിനെ നാം ഇറക്കി. അതിൽ ശക്തമായ മാർകശേഷിയുണ്ട്' (അൽ ഹദീദ്:25). ഇതും മദീനയിൽ അവതരിച്ചതാണ്.

'ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളെ അതിന്റെ ആളുകളിലേക്ക് ഏൽപ്പിച്ച് കൊടുക്കാൻ അല്ലാഹു നിങ്ങളോട് കൽപിക്കുന്നു. ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ നിങ്ങൾ വിധിച്ചാൽ നീതിയോടെ വിധി കൽപിക്കുക'(അന്നിസാഅ്:58). ഈ സൂക്തം ഇറങ്ങിയത് മക്കാ വിജയാനന്തരമാണ്. കഅ്ബയുടെ താക്കോൽ ഇസ്ലാം സ്വീകരിച്ച ഒരാളെ ഏൽപ്പിക്കാൻ ഇത് കൽപിക്കുന്നു. ജാഹിലിയ്യാ കാലത്ത് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ പക്കലായിരുന്നു പ്രസ്തുത താക്കോൽ.(12) മേൽ സൂക്തം ഭരണനിർവഹണത്തിലും ഭരണാധികാരികളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലും നീതിയും സത്യസന്ധതയും പുലർത്തണമെന്ന് ശക്തമായി ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

തഫ്സീർ ഗ്രന്ഥങ്ങളും രാഷ്ട്രീയവും

ധാരാളം രാഷ്ട്രീയ തത്വങ്ങൾ പരാമർശിച്ച ആദ്യ

സ്രോതസ്സാണ് ഖുർആൻ. ഖുർആൻ വ്യാഖ്യാന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രസ്തുത തത്വങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുകയും വിശകലനം ചെയ്യുകയുമാണ് ചെയ്തത്. ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അതിന്റെ കർമ്മ ശാസ്ത്രപരമായ വശങ്ങൾക്ക് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അതിലൊന്നാണ് ഇമാം ഖുർതൂബിയുടെ (671 ഹി) 'അൽജാമിഉ ലി അഹ്കാമിൽ ഖുർആൻ'.

8) അമൂസ്ലിം ന്യൂനപക്ഷങ്ങളും അന്താരാഷ്ട്ര ബന്ധങ്ങളും

എ) 'അല്ലയോ വിശ്വസിച്ചവരേ, നിങ്ങൾ എന്റെ മാർഗത്തിൽ സമരം ചെയ്യുന്നതിനും എന്റെ പ്രീതിനേടുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ് (സ്വദേശം വെടിഞ്ഞ്) പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ, എന്റെയും നിങ്ങളുടെയും ശത്രുക്കളെ മിത്രങ്ങളായി സ്വീകരിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു. അവരകളെ, നിങ്ങൾക്കാഗതമായ സത്യത്തെ നിഷേധിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നിങ്ങളുടെ നാഥനായ അല്ലാഹുവിൽ വിശ്വസിച്ചു എന്നതിന്റെ പേരിൽ ദൈവദൂതനെയും

രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രം വിശദീകരിച്ച രണ്ടാമത്തെ സ്രോതസ്സാണ് ഹദീസ്. ഖുർആനിൽ വന്നിട്ടുള്ള അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളെ കൂടുതൽ വിശദീകരിച്ചത് ഹദീസുകളാണ്. രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രം പ്രത്യേകമായി ക്രോഡീകരിച്ച അധ്യായങ്ങൾ പ്രധാന ഹദീസ് സമാഹാരങ്ങളിലെല്ലാം കാണാൻ കഴിയും. വ്യത്യസ്ത തലക്കെട്ടുകളിലായിരിക്കും അത് ക്രോഡീകരിച്ചിരിക്കുക എന്നുമാത്രം. ആ തലക്കെട്ടുകൾ വായിച്ചാൽ ഹദീസ് പണ്ഡിതന്മാരുടെ കാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന രാഷ്ട്രീയ പദപ്രയോഗ ശൈലികളും സാങ്കേതിക പദങ്ങളും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും.

നിങ്ങളെത്തന്നെയും നാടുകടത്തുകയാണ് അവരുടെ നയം...' (മുതഹിന: 1) ശത്രുക്കളെ അമർച്ച ചെയ്യാനായി നബി(സ) തയ്യാറെടുക്കുന്നു എന്ന വിവരം മക്കക്കാരെ സ്വകാര്യമായി അറിയിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ഹാത്മിബ്ബ്നു അബീബൽതഅയെ ഭർസിച്ച്കൊണ്ട് മക്കാവിജയത്തിന്റെ തൊട്ടുമുമ്പ് അവതരിച്ചതാണ് ഈ സൂക്തം.

ബി) 'മതത്തിന്റെ പേരിൽ നിങ്ങളോട് യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തവരും നിങ്ങളെ നിങ്ങളുടെ വസതികളിൽ നിന്ന് ആട്ടിയോടിച്ചിട്ടില്ലാത്തവരുമായ ആളുകളോട് നിങ്ങൾ നന്മയിലും നീതിയിലും വർത്തിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിലേക്കുകയല്ല. നിശ്ചയം, അല്ലാഹു നീതി നിഷ്ഠയും

ഉള്ളവരെ സ്നേഹിക്കുന്നു' (മുതഹിന: 8) മുൻസൂക്തത്തിന്റെ അതേസാഹചര്യത്തിലാണ് ഇതും അവതരിച്ചത്.

സി) 'സത്യവിശ്വാസികളേ, ബഹുദൈവാരാധകർ (ആദർശപരമായി) അവിശുദ്ധരാണ്. അതിനാൽ, ഈ വർഷത്തിനുശേഷം അവർ മസ്ജിദുൽ ഹറാമിന്റെ അടുത്ത് വരാൻ പാടില്ല. നിങ്ങൾ ധനക്ഷയം ഭയപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ, അല്ലാഹു ഇഹിക്കുന്നപക്ഷം അവന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ നിങ്ങളെ ധനികരാക്കുക വിദൂരമല്ല. അല്ലാഹു സർവജ്ഞാനം യുക്തിമാനുമാകുന്നു' (തൗബ: 28) ഹി: 9-ാം വർഷത്തിലാണ് ഇതുവതരിച്ചത്.

ഡി) 'വേദക്കാരായ ജനത്തിൽ, അല്ലാഹുവിലും അന്ത്യനാളിലും വിശ്വസിക്കാത്തവരും, അല്ലാഹുവും അവന്റെ ദൂതനും നിഷിദ്ധമാക്കിയതിനെ നിഷിദ്ധമായി ഗണിക്കാത്തവരും, സത്യദീനനെ സ്വന്തം ദീനായി സ്വീകരിക്കാത്തവരും ആയ ആളുകളോട് സമരം ചെയ്യുവിൻ. അവർ സ്വകരങ്ങളാൽ ജിന്യഃ നൽകുകയും വിനീതരായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നതുവരെ അവരോട് പൊരുതുവിൻ' (തൗബ: 29) ഇതും ഹി: 9ൽ അവതരിച്ചതാണ്.

ഇ) 'ഓ, പ്രവാചകരേ, നിഷേധികളെ കഠിനശിക്ഷയുടെ സുവാർത്ത അറിയിച്ചുകൊള്ളുക - നിങ്ങളുമായി കരാറിലേർപ്പെടുകയും എന്നിട്ട് തങ്ങളുടെ കരാറുപാലിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങളോട് വീഴ്ചയൊന്നും ചെയ്യാതിരിക്കുകയും നിങ്ങൾക്കെതിരായി ആരെയും സഹായിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്ത ബഹുദൈവവിശ്വാസികളെ ഒഴിച്ച്. അങ്ങനെയുള്ളവരോട് നിങ്ങളും കരാറിന്റെ അവധി വരെ അതുപാലിക്കുന്നവരായിരിക്കുക. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, സൂക്ഷ്മതയുള്ളവരെയത്രെ അല്ലാഹു ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്.

എഫ്) 'അവർ നിങ്ങളോട് നേരാംവണ്ണം വർത്തിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ അവരോടും നേരാം വണ്ണം വർത്തിക്കുക. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അല്ലാഹു ഭക്തന്മാരെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നു' (തൗബ: 7) ഹി: 9 ൽ അവതരിച്ചതാണിത്.

ഹദീസും രാഷ്ട്രീയവും

രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രം വിശദീകരിച്ച രണ്ടാമത്തെ സ്രോതസ്സാണ് ഹദീസ്. ഖുർആനിൽ വന്നിട്ടുള്ള അടിസ്ഥാന തത്വങ്ങളെ കൂടുതൽ വിശദീകരിച്ചത് ഹദീസുകളാണ്. രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രം പ്രത്യേകമായി ക്രോഡീകരിച്ച അധ്യായങ്ങൾ പ്രധാന ഹദീസ് സമാഹാരങ്ങളിലെല്ലാം കാണാൻ കഴിയും. വ്യത്യസ്ത തലക്കെ

ട്ടുകളിലായിരിക്കും അത് ക്രോഡീകരിച്ചിരിക്കുക എന്നുമാത്രം. ആ തലക്കെട്ടുകൾ വായിച്ചാൽ ഹദീസ് പണ്ഡിതന്മാരുടെ കാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന രാഷ്ട്രീയ പദപ്രയോഗ ശൈലികളും സാങ്കേതിക പദങ്ങളും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. ചില ഹദീസ് ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ 'ഇമാറത്ത്' (നേതൃത്വം) എന്ന തലക്കെട്ടിന് കീഴിലും ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇതേ വിഷയം 'ഖദാഅ്' (വിധി) എന്ന ശീർഷകത്തിന് കീഴിലായിരിക്കും വരുന്നത്. ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഇമാറത്തിനെ കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകൾ ജിഹാദിനെ കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകളുടെ ഭാഗമായിട്ടായിരിക്കും വരിക. ചിലപ്പോൾ പ്രസ്തുത ചർച്ചകൾ വരുന്നത് ഖറാജ് (നികുതി)പോലെ സാമ്പത്തിക നയങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചർച്ചകളുടെ ഭാഗമായിട്ടായിരിക്കും.

ഇമാം ഇബ്നു ഹജറിൽ അസ്ഖലാനി (ഹി:852)യുടെ 'ഫത്ഹുൽ ബാരി'യാണ്. അതുപോലെ ഐനി(ഹി:855) യുടെ 'ഉദത്തുൽ ഖാരിഉം'.

ഇമാം ബുഖാരി തന്റെ ഹദീസ് ഗ്രന്ഥത്തിലെ അധ്യായങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായിട്ടാണ് പേര് വെച്ചിട്ടുള്ളത് എന്ന് നമുക്കറിയാം. എന്നാൽ ഇമാം മുസ്ലിം (ഹി:206-261) സ്വന്തമായി ഹദീസുകൾ സമാഹരിച്ചുവെ

മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ച വീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് രാഷ്ട്രീയത്തിനും അതിന്റെ ദൗത്യങ്ങൾക്കുമിടയിലെ ബന്ധം വളരെ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാം. ഹദീസിൽ പരാമർശിച്ച നീതിന്യായ ദൗത്യങ്ങൾ ഖദാഇനെ കുറിച്ച ചർച്ചയിലും, സൈനിക ദൗത്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ ജിഹാദിനെ കുറിച്ച അധ്യായത്തിലും, സാമ്പത്തിക കാര്യങ്ങളെ കുറിച്ച ചർച്ചകൾ രാഷ്ട്രത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക കാര്യങ്ങളെ കുറിച്ച ചർച്ചയിലുമാണ് വരുന്നത്. ഈ വീക്ഷണങ്ങളാണ് കർമ്മശാസ്ത്ര പഠനങ്ങളിൽ കാണാൻ കഴിയുന്നത്.

ഇമാം ബുഖാരി(റ) (ഹി:194-256) രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഹദീസുകളെ 'അൽ അഹ്കാം'(വിധികൾ) എന്ന തലക്കെട്ടിന് കീഴിലാണ് ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഭരണാധികാരിയിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാവുന്ന തീർപ്പുകളാണ് 'അഹ്കാം' എന്ന പദം കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്. ഇമാം ബുഖാരി 'ഹാകിം' (ഭരണാധികാരി) എന്ന പദം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഖദാഇയേയും ഖലീഫയേയുമാണ്. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നൂറിലേറെ ഹദീസുകൾ ബുഖാരിയിൽ കാണാം.(13)

പ്രസ്തുത രാഷ്ട്രീയ പ്രാധാന്യമുള്ള ഹദീസുകളെയെല്ലാം ഒറ്റ സ്ഥലത്ത് പ്രത്യേകം ക്രോഡീകരിക്കാതെ ഇമാം ബുഖാരി വ്യത്യസ്ത സ്ഥലങ്ങളിലായാണ് സമാഹരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ശുറയെ (കൂടിയാലോചന) കുറിച്ച ചർച്ചകൾ ഉദാഹരണം. ഇത് ഖുർആനും സുന്നത്തും മുറുകെ പിടിക്കുക എന്ന അധ്യായത്തിന് കീഴിലാണ് നടത്തിയിരിക്കുന്നത്.(14)

സ്വഹീഹുൽ ബുഖാരിക്ക് അനവധി വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധം

കിലും ഹിജ്റ: 7-ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജീവിച്ച ഇമാം നവവിയാണ് അതിലെ അധ്യായങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം പേര് നൽകിയത്. ഇദ്ദേഹമാണ് സ്വഹീഹ് മുസ്ലിമിന് ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധമായ വ്യാഖ്യാനം എഴുതിയിട്ടുള്ളത്. രാഷ്ട്രീയ കർമ്മശാസ്ത്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഹദീസുകളെ പ്രത്യേക തലക്കെട്ടുകൾക്ക് കീഴിൽ ക്രോഡീകരിച്ചത് ഇമാം നവവിയാണ്. കിതാബുൽ ഇമാറക്ക് കീഴിലാണ് ജിഹാദുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഹദീസുകൾ വരുന്നത്.(15)

ഇമാം അബൂദാവൂദ് (ഹി:202-275) തന്റെ ഹദീസ് ഗ്രന്ഥത്തിൽ 'കിതാബുൽ ഖറാജ് വൽ ഇമാറ: വൽ ഫയ്അ്' എന്ന് ഒരു അധ്യായത്തിന് പേരിട്ടതായി കാണാം. (16) പ്രസ്തുത തലക്കെട്ടിൽ നിന്ന് രാഷ്ട്രവും സാമ്പത്തിക ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം നമുക്ക് വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാം. പ്രസ്തുത ബന്ധം ആ കാലഘട്ടത്തിൽ നിലനിന്നിരുന്ന രാഷ്ട്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചർച്ചകളിൽ വ്യാപകമായ വീക്ഷണമായിരുന്നു. സുന്നനു അബീദാവൂദിന് വ്യാഖ്യാനം എഴുതിയവരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ഖതാബി (ഹി:388).

ഇമാം തുർമുദി (ഹി:209-279) യുടെ ഹദീസ് ഗ്രന്ഥത്തിലും രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകൾ കാണാൻ കഴിയും. ജിഹാദ്, അഹ്കാം തുടങ്ങിയ തലക്കെട്ടുകൾക്ക് കീഴിലാണ് അവ ക്രമീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്.(17)

എന്നാൽ ഇമാം ഇബ്നു മാജ (ഹി:207-273) 'ഇമാറ'ത്തിന്റെ ഹദീസുകൾ ജിഹാദിന്റെ അധ്യായങ്ങളുടെ കീഴിലാണ് ചേർത്തിട്ടുള്ളത്.(18)

ഇമാം നസാഇ ഇതിൽ നിന്നെല്ലാം വ്യത്യസ്തമായ രീതിയാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. തന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ബൈഅത്തുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഹദീസുകളെ സ്വതന്ത്രമായ ഒരു കിതാബായിത്തന്നെ ചേർത്തിരിക്കുന്നു.(19) ഈ അധ്യായങ്ങൾക്ക് കീഴിൽ രാഷ്ട്രവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതേ രീതിയാണ് ഇമാം മാലിക് (ഹി:93-173) തന്റെ ഹദീസ് സമാഹാരത്തിൽ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ബൈഅത്തിന്റെ ചർച്ചയിൽ മൂന്ന് ഹദീസ് മാത്രമാണ് അദ്ദേഹം ചേർത്തിരി

‘നിങ്ങൾ ഒന്നിച്ച് ഒരാളെ നേതാവായി അംഗീകരിക്കുമ്പോൾ ഒരാൾ വന്ന് നിങ്ങളുടെ സംഘടിതാവസ്ഥയെ ശിഥിലമാക്കുകയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾ അയാളെ കൊന്നുകളയണം’ (മുസ്‌ലിം).

إنا لا نولي هذا العمل أحداً سألَهُ أو أحداً حرص عليه.

‘നാം ഈ പ്രവൃത്തി (അധികാരം) ചോദിച്ചുവരുന്നവർക്കോ, ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്കോ നൽകുകയില്ല’ (ബുഖാരി, മുസ്‌ലിം).

لا تسأل الإمارة فإنك إن أوتيتها عن مسألة وكلت إليها وإن أعطيتها من غير مسألة أعنت عليها.

‘നീ അധികാരം ചോദിക്കരുത്. ചോദിച്ചിട്ടാണ് ലഭിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതിന്റെ ഭാരം മുഴുവൻ നീ ഏൽക്കേണ്ടിവരും. ചോദിക്കാതെയാണ് നിനക്ക് അത് ലഭിക്കുന്നതെങ്കിൽ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്ന് നിനക്ക് അതിന് സഹായം ലഭിക്കും’ (ബുഖാരി, മുസ്‌ലിം).

إذا بوع لخليفتين فاقتلوا الآخر منهما.

‘രണ്ട് ഭരണാധികാരികൾ അനുസരണ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ അവരിലെ അവസാനത്തൊരാളെ നിങ്ങൾ കൊന്നുകളയുക’ (ബുഖാരി)

6) അനുസരണ പ്രതിജ്ഞ

ثلاثة لا يكلمهم الله يوم القيامة ولا يزكيهم ولهم عذاب أليم. رجل بايع إماماً فإن أعطاه وقى وإن لم يعطه لم يف له.

‘അന്ത്യനാളിൽ മൂന്നുപേരോട് അല്ലാഹു സംസാരിക്കുകയോ അവരെ സംസാരിക്കുകയോ ഇല്ല. അവർക്ക് വേദനാജനകമായ ശിക്ഷയുണ്ടാകും. അവരിലൊരാൾ ഒരു നേതാവിന് അനുസരണ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തു. നേതാവ് കൊടുത്താൽ പൂർണ്ണമായി അനുസരിക്കും. കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ പൂർണ്ണമായി അനുസരിക്കില്ല’ (തുർമുദി).

كتب عمر بن عبد العزيز إلى عبد الملك بن مروان يبأيه ويقول (أقرّ لك بالسمع والطاعة على سنة رسول الله صلى الله عليه وسلم فيما استطعت)

അബ്ദുൽമലിക് ബ്നു മർവാന് അനുസരണ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തുകൊണ്ട് ഉമറുബ്നു അബ്ദിൽഅസീസ് എഴുതി. അല്ലാഹുവിന്റെ ദൂതന്റെ ചര്യപ്രകാരം, എന്നാൽ സാധ്യമാകുവോളം ഞാൻ താങ്കളെ കേൾക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യുമെന്ന് ഞാൻ ഉറപ്പുതരുന്നു. (ബുഖാരി).

7) രാഷ്ട്ര നേതാക്കളെയും മന്ത്രിമാരെയും തിരഞ്ഞെടുക്കൽ

إذا أراد الله بالأمير خيراً جعله وزيراً صدق. إن نسي ذكره، وإن ذكر أعانه وإذا أراد غير ذلك جعل له وزيراً سوءاً إن نسي لم يذكره وإن ذكر لم يعنه.

‘അല്ലാഹു ഒരു നേതാവിന് നന്മ ഉദ്ദേശിക്കുകയാണെങ്കിൽ അയാൾക്ക് സത്യസന്ധനായ ഒരു മന്ത്രിയെ

നൽകും. അദ്ദേഹം വല്ലതും മറന്നാൽ മന്ത്രി അയാളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കും. ഇനി ഓർത്താൽ അതിന് സഹായിക്കും. ഇനി ഒരു നേതാവിന് അല്ലാഹു തിന്മ ഉദ്ദേശിച്ചാൽ മോശമായ മന്ത്രിയെ നിശ്ചയിക്കും. ഇദ്ദേഹം വല്ലതും മറന്നാൽ മന്ത്രി ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയില്ല. വല്ലതും ഓർത്താൽ അതിന് സഹായിക്കുകയുമില്ല. (അബൂദാവൂദ്).

ما بعث الله من نبي ولا استخلف من خليفة إلا كانت له بطانتان: بطانة تأمره بالمعروف وتحضه عليه، وبطانة تأمره بالشر وتحضه عليه والمعصوم من عصم الله.

‘അല്ലാഹു ഒരു നബിയേയോ ഖലീഫയേയോ നിയോഗിച്ചാൽ, അയാൾക്ക് രണ്ടുതരം സ്വന്തക്കാര്യങ്ങളാവും. ഒരു വിഭാഗം അയാളോട് നല്ലത് കൽപിക്കുകയും അതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഒരു വിഭാഗം ചീത്ത കൽപിക്കുകയും അതിന് പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. അല്ലാഹു പാപസുരക്ഷിതത്വം നൽകുന്നവനാകയാൽ അവനാണ് പാപസുരക്ഷിതൻ’ (ബുഖാരി).

8) രാഷ്ട്രത്തിന്റെ അവകാശങ്ങൾ

اسمعوا وأطيعوا وإن استعمل عليكم عبد حبشي كأن رأسه زبيبة ما أقام فيكم كتاب الله.

‘ഉണങ്ങിയ മുന്തിരിപോലുള്ള തലയോട് കൂടിയ എത്യോപ്യൻ അടിമയാണ് നിങ്ങളുടെ മേൽ ഭരണനേതൃത്വം ചുമത്തപ്പെടുന്നതെങ്കിലും അയാൾ നിങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവിന്റെ ഗ്രന്ഥം നിലനിർത്തുവോളം നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കേൾക്കുക, അനുസരിക്കുക’ (ബുഖാരി).

من أطاعني فقد أطاع الله ومن عصاني فقد عصى الله ومن يطع الأمير فقد أطاعني ومن يعص الأمير فقد عصاني

‘എന്നെ അനുസരിച്ചവൻ തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിച്ചു, എന്നെ ധിക്കരിച്ചവൻ തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവെ അനുസരിച്ചു. നേതാവിനെ അനുസരിച്ചവൻ തീർച്ചയായും എന്നെ അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നു. നേതാവിനെ ധിക്കരിച്ചവൻ തീർച്ചയായും എന്നെ ധിക്കരിച്ചിരിക്കുന്നു’.

على المرء المسلم السمع والطاعة فيما أحب أو كره إلا إن أمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة.

‘ഇഷ്ടകരവും അനിഷ്ടകരവുമായ വിഷയത്തിൽ നേതാവിനെ കേൾക്കേണ്ടതും അനുസരിക്കേണ്ടതും മുസ്‌ലിമിന്റെ ബാധ്യതയാണ്. തെറ്റായ കാര്യം കൽപിക്കപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ കേൾക്കേണ്ടതില്ല, അനുസരിക്കേണ്ടതില്ല’ (അൽ ജമാഅ: ഇല്ലൽ മുവത്വ).

9) പ്രജകളുടെ അവകാശങ്ങൾ

إذا ابتغى الأمير الريبة في الناس أفسدهم

‘നേതാവ് ജനങ്ങളെ പറ്റി സംശയം വെച്ച് പുലർത്തിയാൽ അയാൾ അവരെ കേട് വരുത്തും’ (അബൂദാവൂദ്).

إني لم أبعث عمالي ليضربوا أبشاركم ولا ليأخذوا أموالكم، فمن

فعل به فليرفعه إلي أقصه منه، فقال عمرو بن العاص: لو أن رجلا أدب بعض رعيته أتقتصه منه؟ قال: إي والذي نفسي بيده ألا أقصه ولقد رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم أقص من نفسه.

ഉമർ(റ) ഒരിക്കൽ പ്രസംഗത്തിനിടെ പറഞ്ഞു: 'ഞാൻ എന്റെ ഗവർണ്ണർമാരെ നിങ്ങളെ പ്രഹരിക്കാനോ, നിങ്ങളുടെ സ്വത്തുക്കൾ എടുക്കാനോ അല്ല നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ സംഭവിച്ചാൽ നിങ്ങൾ അത് എന്നെ അറിയിക്കണം. ഞാൻ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യും. അപ്പോൾ (ഗവർണ്ണറായ) അറുബ്ബനുൽ ആസ്(റ) പ്രതികരിച്ചു: 'ഒരാൾ തന്റെ ചില പ്രജകൾക്കെതിരെ ശിക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി നടപടിയെടുത്താൽ അയാൾക്കെതിരെ പ്രതിക്രിയ നടപ്പിലാക്കുമോ? ഉമർ(റ): 'എന്റെ ആത്മാവ് ആരുടെ കയ്യിലാണോ, അവനാണ! അതേ, അറിയുക, നബി(സ) പ്രതിക്രിയ നടപ്പിലാക്കിയത് ഞാൻ കണ്ടതാണല്ലോ' (അബൂദാവൂദ്).

ഗവൺമെന്റിനെ വിമർശിക്കൽ, തെറ്റുതിരുത്തൽ

إنه يستعمل عليكم أمراء فتعرفون وتنكرون إلا من (എ) كره فقد برئ ومن أنكروا فقد سلم ولكن من رضي وتابع، قالوا: أفلا نقاتلهم؟ قال: لا ما صلوا.

'നിങ്ങളുടെ മേൽ നേതാക്കൾ അധികാരമേൽക്കും. അവരുടെ നടപടികളിൽ നല്ലതും ചീത്തയുമുണ്ടാകും. ചീത്തയുടെ പേരിൽ അവരെ വെറുത്തവർ ഉത്തരവാദിമാരുടേതായി. തെറ്റിനെ തെറ്റായി കണ്ടവർ രക്ഷപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, തൃപ്തിയടഞ്ഞ് നേതാക്കളെ പിന്തുടർന്നവർ... സ്വഹാബികൾ ചോദിച്ചു: ഞങ്ങൾ അവരോട് യുദ്ധം ചെയ്യുമോ? നബി(സ): 'അവർ നമസ്കാരം നിലനിർത്തുവോളം പാടില്ല' (മുസ്ലിം).

أعيذك بالله يا كعب بن عجرة من أمراء يكونون على بعدي، فمن غشي أبوابهم فصدقهم في كذبهم وأعانهم على ظلمهم فليس مني ولا يرد على الحوض، ومن غشي أبوابهم أو لم يغش فلم يصدقهم في كذبهم ولم يعنهم على ظلمهم فهو مني وأنا منه وسيرد على الحوض.

സ്വഹാബിയായ കഅ്ബബ്ബനു ഉജ്ജറയോട് നബി(സ) പറഞ്ഞു: 'എന്റെ കാലശേഷം വരാനിരിക്കുന്ന ചില ഭരണാധികാരികളുടെ ദ്രോഹത്തിൽ നിന്ന് ഞാൻ താങ്കൾക്ക് വേണ്ടി അല്ലാഹുവോട് അഭയം തേടുന്നു. ആരെങ്കിലും അവരുടെ വാതിലുകൾക്ക് മുമ്പിൽ പൊതിഞ്ഞുനിൽക്കുകയും അവരുടെ കളവുകളിൽ അവരെ സത്യപ്പെടുത്തുകയും അക്രമത്തിന് അവരെ സഹായിക്കുകയും ചെയ്താൽ അവൻ എന്നിൽ പെട്ടവനല്ല. അവൻ ഹൗദുൽ കൗസറിൽ ജലപാനത്തിനെത്തില്ല (വെള്ളം നിഷേധിക്കപ്പെടും) ആരെങ്കിലും അവരുടെ കവാടങ്ങളിൽ പൊതിഞ്ഞുനിന്നും, നിൽക്കാതെയും അവരുടെ കളവിനെ സത്യപ്പെടുത്താതിരിക്കുകയും അവരുടെ

അക്രമത്തെ സഹായിക്കാതിരിക്കുകയുമാണെങ്കിൽ അയാൾ എന്നിൽ പെട്ടവനാണ്, ഞാൻ അവനിൽപെട്ടവനുമാണ്, അയാൾ ഹൗദുൽ കൗസറിൽ ജലപാനത്തിനെത്തുന്നതാണ്. (അയാൾക്ക് ജലം ലഭിക്കും) (തൂർമുദി).

بعث رسول الله صلى الله عليه وسلم سرية (സി) فسلحت رجلا منهم سيفا فلما رجع قال: لو رأيت ما لامنا رسول الله صلى الله عليه وسلم؟ قال: عجزتم إذ بعثت رجلا فلم يمض لأمري أن تجعلوا مكانه من يمضي لأمري؟

നബി(സ) ഒരു കൊച്ചു സംഘത്തെ ഒരിടത്തേക്കയച്ചു. സംഘത്തിലെ ഒരാളെ ആയുധമണിയിച്ചു. തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു: 'നബി(സ) നമ്മെ ആക്ഷേപിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ നന്നായിരുന്നു. നബി(സ): 'ഞാൻ നിയോഗിച്ച ഒരാൾക്ക് എന്റെ കൽപന നടപ്പാക്കാനായില്ലെങ്കിൽ, അയാൾക്ക് പകരം മറ്റൊരാൾക്ക് എന്റെ ഉത്തരവ് നടപ്പാക്കാമായിരുന്നില്ലേ?' (അബൂദാവൂദ്).

من كره من أمره شيئا فليصبر عليه فإنه من فارق (ഡി) الجامعة شيرا فمات فميتته جاهلية.

'ആരെങ്കിലും തന്റെ നേതാവിൽ നിന്ന് വല്ലതും വെറുത്താൽ അയാൾ അത് ക്ഷമിക്കട്ടെ. കാരണം, ആരെങ്കിലും സംഘടിതാവസ്ഥയിൽ നിന്ന് ഒരു ചാണെങ്കിലും അകന്നുപോയി മരിച്ചാൽ അയാൾ ജാഹിലിയ്യ മരണമാണ് വരിച്ചത്'. (അടുത്ത ലക്കത്തിൽ അവസാനിക്കും).

വിവ: സൈനുദ്ദീൻ ദാരീമി

കുറിപ്പുകൾ

- 1) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/518
- 2) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/28
- 3) ഇബ്നുകസീർ, അൽബിദായ: വന്നിഹായ: 4/166
- 4) ഇബ്നു കസീർ, അൽ ബിദായ: വന്നിഹായ: 1/371
- 5) ഇബ്നു കസീർ, അൽ ബിദായ: വന്നിഹായ: 4/74
- 6) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/550
- 7) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/517
- 8) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/39
- 9) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/409
- 10) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 4/352
- 11) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 3/252
- 12) തഹ്സീറു ഇബ്നികസീർ 1/515
- 13) ഇബ്നു ഹജർ, ഫത്ഹുൽ ബാരി 16/227
- 14) ഫത്ഹുൽ ബാരി 17/102
- 15) സ്വഹീഹു മുസ്ലിം, ശർഹുന്നവവി 12/199
- 16) സുന്നതു അബീദാവൂദ് 3/180
- 17) സുന്നതുതൂർമുദി 203
- 18) സുന്നതു ഇബ്നികസീർ 2/953-959.
- 19) സുന്നുന്നസാഇ 7/137.
- 20) അൽ മുവത 2/982